

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

*Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Švecovej a sudcov JUDr. Rudolfa Čirča a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci navrhovateľa: M., bytom v P., t. č. V., v dovolacom konaní zastúpeného J., advokátkou v P., proti odporkyni: A., bytom v P., v dovolacom konaní zastúpenej J., advokátom v P., o **vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde v Prešove pod sp. zn. 12 C 24/2009, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. novembra 2012, sp. zn. 13 Co 66/2012, takto*

r o z h o d o l :

*Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. novembra 2012 sp. zn. 13 Co 66/2012, **z a m i e t a**.*

*Odporkyni **n e p r i z n á v a** náhradu trov dovolacieho konania.*

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov rozsudkom z 27. marca 2012, č. k. 12 C 24/2009 - 223 určil, že predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov účastníkov konania tvorí hodnota členského podielu k Bytovému družstvu Prešov k trojizbovému bytu Č. na druhom poschodí orientačné Č.. Vyporiadal ho tak, že celý (vyššie uvedený) členský podiel v hodnote 46 491, 37 € prikázal odporkyni, ktorej súčasne uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi na úplne vyrovnanie sumu 13 656,37 € do 90 dní od právoplatnosti rozsudku a rozhodnúť o trovách konania (samostatným uznesením) si vyhradil až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Vychádzal zo zistenia, že účastníci konania boli manželmi; ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom OS Prešov z 29. 10. 2007, č. k. 17 C 101/2007 – 38, ktorý nadobudol právoplatnosť 22. 1. 2008. Počas trvania manželstva nadobudli hodnotu členského podielu v bytovom družstve, mali rôzne dlhy (spotrebné úvery), ktoré po zániku bezpodielového spoluvlastníctva uhradila odporkyňa. Odporkyňa sa stala nájomníčkou bytu na základe rozsudku OS v Prešove z 18. 6. 2008, č. k. 28 C 300/2007 – 44. Dňa 8. 12. 2008 odporkyňa uzavrela s družstvom kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol byt, za ktorý zaplatila 75 575 Sk; išlo o sumu, ktorá sa rovnala výške nesplateného investičného úveru. Pri ustálení hodnoty členského podielu v bytovom družstve vychádzal z priemernej sumy 49 000 € (určenej znaleckým posudkom), z cien realitných kancelárií a z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR v zmysle ktorej všeobecnou cenou členského podielu v bytovom družstve je cena, za ktorú v danom mieste a čase možno nadobudnúť alebo predáť členské práva a povinnosti k bytu porovnateľnej polohy, vybavenia, veku, pričom táto cena sa zisťuje porovnaním s kúpami a predajmi už zrealizovanými v danom mieste a čase. Po odpočítaní nesplateného investičného úveru v sume 2 508,63 €, čistá hodnota predmetu vyporiadania je 46 491, 37 €, z ktorej polovica predstavuje 2 3245, 68 €. V prospech odporkyňa započítal sumu 3 630,03 € (lebo zaplatila spoločné záväzky v sume 7 260, 07 €). Prihliadol na hodnotu v sume 1 394, 14 €, ktorú do spoločnému majetku vniesol navrhovateľ, takže (pri rovnosti podielov) by každý z účastníkov mal nárok na hodnotu v sume 21 009, 79 €. So zreteľom na skutočnosť, že navrhovateľ vo zvýšenej miere požíval alkoholické nápoje, nestaral sa o nadobudnutie a udržiavanie spoločných vecí, súd prvého stupňa pri vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva nevychádzal z rovnosti podielov, ale krátil podiel navrhovateľa o 35%, takže z titulu celkového finančného vyrovnanie mu priznal iba 65% zo sumy, na ktorú by mal nárok (21 009,79 : 100 x 65).

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. novembra 2012, sp. zn. 13 Co 66/2012 (po doplnení dokazovania) rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že odporkyňa uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi na úplné finančné vyrovnanie sumu 7 000 € do 90 dní od právoplatnosti rozsudku.

Dospel k záveru, že v predmetnej veci (so zreteľom na výsledky doplneného dokazovania) je namieste použiť inú disparitu v prospech odporkyňa, než z ktorej vychádza súd prvého stupňa a že je postačujúce a spravodlivé, aby navrhovateľ dostal na celkové vyrovnanie iba 7 000 €, čo predstavuje zo sumy 21 009, 79 € iba 33, 3%.

Tento rozsudok odvolacieho súdu (v časti, v ktorej odvolací súd neuložil odporkyni zaplatiť navrhovateľovi sumu nad 7 000 €) napadol dovolaním navrhovateľ. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), keď na použitie disparity pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva až v takom veľkom rozsahu (ako to urobil odvolací súd) nebol daný dôvod. Zdôraznil, že disparitu pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva možno použiť len výnimočne. Navyše, práci sa nikdy nevyhýbal a pričínal sa o nadobudnutie majetku, ktorý je predmetom vyporiadania. Uvedol, že doplnenie dokazovania odvolacím súdom bolo nadbytočné. V osobách svedkov išlo o ich synov, ktorí bývajú spoločne s odporkyňou a je len samozrejmé, že vypovedali v prospech odporkyne.

Odporkyňa navrhla, dovolanie navrhovateľa zamietnuť, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne, pričom poukázala na výpovede svedkov (synov) pred odvolacím súdom. Navrhla tiež, aby jej dovolací súd priznal aj náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v podľa § 242 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vady uvedené v § 237 O. s. p. (nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, neexistenciu návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom) dovolateľ nenamietal a ich existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť rozhodnutia, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Ani takáto vada však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že navrhovateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j. namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav. Dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), navrhovateľ videl v tom, že pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva vychádzal z neprimeranej disparity podielov. Zdôraznil, že pri vyporiadaní nebolo možné vychádzať z disparity podielov až v takom veľkom rozsahu (ako to urobil odvolací súd), lebo aj on sa zaslúžil o nadobudnutie spoločnej veci, práci sa nevyhýbal. Spochybnil aj nutnosť doplnenia dokazovania odvolacím súdom, ako aj jeho hodnotenie.

Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti (§ 150 Obč. zák.).

Citované ustanovenie upravuje zásady, z ktorých treba vychádzať pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov; jednou z nich je aj zásada rovnosti podielov. Právna úprava ale nevylučuje, aby tieto podiely boli určené v inom (než v rovnom, resp. rovnakom) pomere. Je tomu tak v prípadoch, keď niektorý z manželov napriek svojim schopnostiam a možnostiam sa nestaral o rodinu a spoločnú domácnosť a (napriek tomu že mohol) nepričinil sa o nadobudnutie a zveľadenie spoločného majetku

Treba zdôrazniť, že odvolací súd dostatočne vysvetlil, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov súd riadil; nemožno mu vyčítať, že by hodnotili vykonané dôkazy v rozpore s pravidlami logického myslenia; hodnotenie dôkazov je v súlade s obsahom spisu a zásadami hodnotenia v zmysle § 132 O. s. p. Dovolací súd dospel k záveru, že námietka navrhovateľa uvedená v dovolaní nie je dôvodná. Skutkové zistenia, z ktorých vychádzal odvolací súd odôvodňovali záver, že v predmetnej veci nebolo možné vychádzať z rovnosti podielov, keď v súdnom konaní bolo preukázané, že navrhovateľ vo zvýšenej miere požíval alkoholické nápoje, nestaral sa o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí nezaujímal sa o rodinu a deti.

V zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu v dovolacom konaní ani nemožno preskúmať hodnotenie dôkazov vykonaných nižším súdom (Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25.6.1992) Podľa ustanovenia §243a ods.2, veda druhá O. s. p., dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Medzi dôvodmi, ktorými možno odôvodniť dovolanie sa ani nenachádza dôvod, vzťahujúci sa k námietkam o nesprávnom hodnotení vykonávaných dôkazov.

Inak dovolací súd nezistil a ani v dovolacom konaní nebolo tvrdené, že by odvolací súd rozhodol o výške podielov účastníkov na majetku patriacom do ich bezpodielového spoluvlastníctva na základe neúplne zisteného skutočného stavu. Naopak, vyššie uvedené skutkové zistenia odvolací súd celkom jednoznačne viedli k záveru, že v predmetnej veci nemožno vychádzať z rovnosti podielov účastníkov konania na ich spoločnom majetku.

Nedôvodná je aj námietka navrhovateľa o nadbytočnosti dokazovania vykonaného odvolací súdom, keď jeho rozsah závisí od rozhodnutia súdu (§ 120 ods. 1 O. s. p.) Tak ako nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorý súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. marca 1992, 4 Cdo 6/92), za odňatie možnosti konať pred súdom v nemožno za odňatie možnosti konať pred súdom považovať ani dokazovanie vykonané nad rámec návrhov účastníkov konania.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa zamietol (§ 243b ods.1 O. s. p.).

V dovolacom konaní úspešnej odporkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 150 ods. 1 O. s. p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v nepriaznivých majetkových pomeroch navrhovateľa, pre ktoré (rovnako aj odporkyňa) splňal podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov a v súdnom konaní bol zastúpený zástupcom ustanoveným Centrom právnej pomoci.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : *Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.*

V Bratislave, 27. augusta 2014

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Pudmarčíková